

Αθήνα, 28 Μαρτίου 2025

**Προς: Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας
Αυτοτελές Τμήμα Κοινοβουλευτικού Ελέγχου
Λεωφόρος Μεσογείων 119, 10192 Αθήνα**

Κοιν: 1. Γραφείο Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας, κ. Σταύρου Παπασταύρου
2. Γραφείο Υφυπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας, κ. Νικόλαου Τσάφου
3. Γραφείο Γενικού Γραμματέα Ενέργειας και Ορυκτών Πρώτων Υλών, κ. Αριστοτέλη Αϊβαλιώτη

**Θέμα: Απάντηση στην με αριθμ. 4085/20.03.25 και Α. Π.: Εισερχ. ΥΠΕΝ/ΥΠΣΥΝ/31601/946/20.03.25
Ερώτηση με θέμα «Με αδιαφάνεια και χαριστικές ρυθμίσεις δεν έρχεται η πράσινη μετάβαση».**

Αξιότιμες κυρίες, Αξιότιμοι κύριοι,

Αρχικά, πρέπει να σημειωθεί ότι στο παρόν στάδιο δεν έχουν εξευρεθεί και αποφασιστεί οι τελικές περιοχές ανάπτυξης πιλοτικών Έργων ΥΑΠ, εντός των οποίων θα πραγματοποιηθεί η τελική εγκατάσταση τους. Συνεπώς πολλές από τις παραδοχές στις οποίες βασίζονται τα συμπεράσματα που συνοδεύουν την ερώτηση, κρίνονται αβάσιμα. Η τελική επιλογή των περιοχών θα βασιστεί και στα αποτελέσματα των ερευνών πεδίου που βρίσκονται σε εξέλιξη στη βάση των Αδειών Ερευνών ΥΑΠ και των μελετών βάσης, και η έκτασή τους θα είναι μικρότερες από αυτές που καταλαμβάνουν οι προτεινόμενες Περιοχές Οργανωμένης Ανάπτυξης ΥΑΠ (ΠΟΑΥΑΠ) για την ανάπτυξη πιλοτικών Έργων ΥΑΠ.

Σχετικά με την περιοχή της Σαμοθράκης, πρέπει να σημειωθεί ότι η συγκεκριμένη περιοχή, δεν έχει αποφασιστεί πως θα αποτελέσει και τελική περιοχή ανάπτυξης πιλοτικών Έργων ΥΑΠ, καθώς σύμφωνα με τη νομοθεσία μόνο ένα τμήμα της ευρύτερης περιοχής, ήτοι της «*θαλάσσιας περιοχής που εκτείνεται νοτίως της ακτογραμμής της Περιφερειακής Ενότητας Έβρου και βορείως-βορειοανατολικά της Σαμοθράκης*», θα αποτελέσει Περιοχή Οργανωμένης Ανάπτυξης ΥΑΠ, ενώ ένα άλλο τμήμα της περιοχής μπορεί να οριοθετηθεί ως Περιοχή Πρώτης Επιλογής Α.Π.Ε. Η τελική επιλογή των περιοχών θα βασιστεί και στα αποτελέσματα των ερευνών πεδίου που βρίσκονται σε εξέλιξη.

Αναφορικά με τις απόψεις που εκφράζονται στο κείμενο της ερώτησης, παρατηρούμε ότι βασίζονται σε υποκειμενικές εκτιμήσεις για τη περιοχή. Συγκεκριμένα παρατηρούμε αναδιατύπωση απόψεων που έχουν εκφραστεί από τα τοπικά Δημοτικά Συμβούλια, οι οποίες όμως, είτε δεν τεκμηριώνονται, είτε βασίζονται αποσπασματικά στη διεθνή βιβλιογραφία, είτε παρερμηνεύουν το περιεχόμενο γνωμοδοτήσεων (όπως ενδεικτικά οι γενικόλογες αναφορές στις κοινωνικοοικονομικές επιπτώσεις και στις επιπτώσεις στην αλιευτική δραστηριότητα).

Περισσότερο αναλυτικά, στο παρόν στάδιο έχουν ήδη αξιολογηθεί από την αρμόδια Υπηρεσία του ΥΠΕΝ τα στοιχεία της ΣΜΠΕ του σχεδίου του Εθνικού Προγράμματος Ανάπτυξης ΥΑΠ (ΕΠΑΥΑΠ) αλλά και το σύνολο των γνωμοδοτήσεων και απόψεων που κατατέθηκαν κατά τη διάρκεια της δημόσιας διαβούλευσης από τους δημόσιους φορείς και το ενδιαφερόμενο κοινό. Η αρμόδια Υπηρεσία (Διεύθυνση Περιβαλλοντικών Αδειοδοτήσεων - ΔΙΠΑ) του ΥΠΕΝ έχει εγκρίνει περιβαλλοντικά τη ΣΜΠΕ

και αναμένεται η έγκριση του Εθνικού Προγράμματος με Κοινή Υπουργική Απόφαση (ΚΥΑ). Επίσης, έχουν χορηγηθεί Άδειες Έρευνας ΥΑΠ από την ΕΔΕΥΕΠ Α.Ε. (Φορέας ΥΑΠ), οι κάτοχοι των οποίων ήδη διεξάγουν έρευνες πεδίου για τη συλλογή, μεταξύ άλλων και περιβαλλοντικών δεδομένων, και κατόπιν θα εκπονήσουν τις απαραίτητες μελέτες βάσης, σύμφωνα με τα συλλεχθέντα δεδομένα. Επιπλέον, προβλέπεται η περαιτέρω αξιολόγηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων, με την εκπόνηση εξειδικευμένης ΣΜΠΕ που εκπονείται παράλληλα με τις έρευνες πεδίου, όπου θα διενεργηθεί εκτίμηση περιβαλλοντικών επιπτώσεων και Δέουσα Εκτίμηση για τις εκτιμήσεις των επιπτώσεων του προγράμματος στην βιοποικιλότητα, σύμφωνα με το ενωσιακό και εθνικό δίκαιο και θα πραγματοποιηθούν οι απαραίτητες διαβουλεύσεις με τους αρμόδιους φορείς, τα ενδιαφερόμενα μέρη και το κοινό.

Στη συνέχεια και υπό την προϋπόθεση ότι η ανωτέρω ΣΜΠΕ (που εκπονείται σε επίπεδο ΠΟΑΥΑΠ) θα έχει λάβει θετικές εισηγήσεις και εγκρίσεις από τους αρμόδιους φορείς, θα πρέπει να εκπονηθεί εξειδικευμένη Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (ΜΠΕ) σε επίπεδο έργου, η οποία θα περιλαμβάνει αναλυτική εκτίμηση επιπτώσεων συνοδευόμενη από Μελέτη Ειδικής Οικολογικής Αξιολόγησης (ΜΕΟΑ), σύμφωνα με το άρθρο 10 του ν. 4014/2011 όπως ισχύει, για τις πιθανές επιπτώσεις στη βιοποικιλότητα μαζί με προτάσεις μέτρων μετριασμού τους ή/και εξάλειψής τους. Επίσης, για την έγκριση της ανωτέρω μελέτης, θα ακολουθήσει η διαδικασία δημόσιας διαβούλευσης με το κοινό, φορείς και υπηρεσίες. Εν κατακλείδι πριν την τελική αδειοδότηση του έργου θα έχουν προηγηθεί 3 στάδια δημόσιας διαβούλευσης, περισσότερα από κάθε άλλο σχετικό έργο.

Αναφορικά με τις επιπτώσεις στο φυσικό περιβάλλον για τις οποίες κάνει λόγο η ερώτηση, σημειώνεται πως ήδη στο πλαίσιο της Στρατηγικής Περιβαλλοντικής Εκτίμησης (ΣΠΕ) του σχεδίου ΕΠΑΥΑΠ διενεργήθηκε Στρατηγικός Έλεγχος Δέουσας Εκτίμησης Επιπτώσεων (Appropriate Assessment Screening) σύμφωνα με τις προβλέψεις του άρθρου 6(3) της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ και το πλέον πρόσφατο κατευθυντήριο έγγραφο της ΕΕ (Ανακοίνωση 2021/С 437/01) σχετικά με την «Εκτίμηση σχεδίων και έργων σε σχέση με τόπους Natura 2000 Μεθοδολογική καθοδήγηση σχετικά με τις διατάξεις του άρθρου 6 παράγραφος 3 και 4 της οδηγίας 92/43/ΕΟΚ για τους οικοτόπους». Σύμφωνα με την παρ. 4 του παραπάνω κατευθυντηρίου εγγράφου, η από νωρίς εξέταση των περιβαλλοντικών συνεπειών νέων έργων ανάπτυξης σε επίπεδο Στρατηγικού Σχεδιασμού αποτελεί έναν αποτελεσματικό τρόπο για την αποφυγή συγκρούσεων με τόπους Natura 2000 και προστατευόμενα είδη και οικοτόπους της ΕΕ.

Στην εν θέματι ερώτηση διατυπώνεται ακόμα ο ισχυρισμός ότι «... στα οποία προβλέπεται η εγκατάσταση 60 πακτωμένων ανεμογεννητριών μεγάλης ισχύος και τεραστίου μεγέθους, 40 από τις οποίες θα τοποθετηθούν δυτικά όσο και ανατολικά του νησιού της Σαμοθράκης και σε απόσταση έως 1.800 μ. από την ακτή του νησιού...», ο οποίος είναι αναληθής. Ο νόμος 4964/2022 προβλέπει την ανάπτυξη πιλοτικών Έργων ΥΑΠ στη συγκεκριμένη περιοχή για **συνολική ισχύ** μέχρι εξακόσια (600) MW και ουδόλως προσδιορίζει εκ των προτέρων τον αριθμό των ανεμογεννητριών (Α/Γ) που θα τοποθετηθούν καθώς και την τελική τους χωροθέτηση. Επίσης αναληθές είναι ότι οι Α/Γ θα τοποθετηθούν σε απόσταση έως 1.800 μέτρων από ακτή ενώ συμβαίνει ακριβώς το αντίθετο. Σύμφωνα με το σχέδιο ΕΠΑΥΑΠ, η οριοθέτηση των εν δυνάμει ΠΟΑΥΑΠ γίνεται σε απόσταση **μεγαλύτερη** του 1 ναυτικού μιλίου (1.852 μ.) από την πλησιέστερη ακτή. Δεδομένου ότι η τελική περιοχή εγκατάστασης των ΥΑΠ θα είναι υποσύνολο των προτεινόμενων ΠΟΑΥΑΠ στις πιλοτικές περιοχές, οι ισχυρισμοί ότι οι ανεμογεννήτριες θα καταλάβουν μεγάλο μέρος του θαλάσσιου χώρου και ότι περιορίζεται δραματικά ο διαθέσιμος χώρος για την αλιεία δεν ευσταθούν.

Άλλες τοποθετήσεις στην υποβληθείσα ερώτηση που δεν ανταποκρίνονται στην πραγματικότητα και δεν τεκμηριώνονται επαρκώς αφορούν τις περιβαλλοντικές επιπτώσεις στη βενθική χλωρίδα, την βιοποικιλότητα και την αλιεία. Για παράδειγμα, τα λιβάδια Ποσειδωνίας αποτελούν ένα από τα **κριτήρια αποκλεισμού** για την χωροθέτηση ΥΑΠ, υιοθετώντας τους κανόνες του Ειδικού Χωροταξικού Πλαισίου για τις ΑΠΕ που σχετίζεται με περιβαλλοντικές συνθήκες. Επιπρόσθετα, έχει διαπιστωθεί στην πράξη ότι μπορεί να επιτευχθεί η ενίσχυση της αλιείας μέσω έργων ΥΑΠ με διάφορους τρόπους, καθώς οι υποδομές τους μπορούν να λειτουργήσουν ως τεχνητοί ύφαλοι και να δημιουργήσουν νέα οικοσυστήματα που προσελκύουν θαλάσσια ζωή. Αυτό επιτυγχάνεται επειδή οι βάσεις των ανεμογεννητριών, τα καλώδια και άλλες υποθαλάσσιες κατασκευές παρέχουν επιφάνειες για την ανάπτυξη οργανισμών, όπως μύδια, φύκια και άλλα είδη, τα οποία με τη σειρά τους προσελκύουν ψάρια και άλλους θαλάσσιους οργανισμούς. Παράλληλα, η απαγόρευση αλιείας σε ορισμένες ζώνες γύρω από τα αιολικά πάρκα μπορεί να λειτουργήσει ως προστατευόμενη περιοχή, επιτρέποντας την αναγέννηση των ιχθυοποθεμάτων. Ενδεικτικά, στη Βόρεια Θάλασσα, το Belwind Offshore Wind Farm κατέγραψε αύξηση στη βιομάζα ψαριών και οστρακοειδών αποδεικνύοντας ότι η αλιεία μπορεί να επωφεληθεί έμμεσα από την παρουσία των ανεμογεννητριών, ενώ στο Hornsea One (ένα από τα μεγαλύτερα υπεράκτια αιολικά πάρκα στον κόσμο συνολικής ισχύος 1,2 GW), η απαγόρευση αλιείας με μηχανότραπεζες εντός του πάρκου έχει επιτρέψει την ανάκαμψη ευαίσθητων ειδών, με θετικά αποτελέσματα για την ευρύτερη περιοχή.

Επισημαίνεται ότι συνέργειες με άλλες θαλάσσιες χρήσεις αποτελούν αντικείμενο εξέτασης (ως προς τη δυνατότητα και τον τρόπο εφαρμογής τους) στα επόμενα στάδια μελετών, οι οποίες θα εστιάζουν στα ιδιαίτερα τοπικά χαρακτηριστικά των επιμέρους ΠΟΑΥΑΠ. Παράλληλα, θα εξεταστούν σε αναλυτικότερο βαθμό τυχόν πρόσθετοι περιορισμοί και παράμετροι σε σχέση με αυτούς που έχουν ήδη ληφθεί υπόψη κατά την εκπόνηση του σχεδίου ΕΠΑΥΑΠ σύμφωνα με τις γνωμοδοτήσεις που έχει λάβει η ΕΔΕΥΕΠ Α.Ε. από τα αρμόδια υπουργεία (π.χ., Υπουργείο Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής, Υπουργείο Εθνικής Αμυνας, Υπουργείο Πολιτισμού).

Υπενθυμίζεται ότι η ΣΜΠΕ, που έχει εγκριθεί από τη ΔΙΠΑ του ΥΠΕΝ και η οποία αφορά το σύνολο του σχεδίου του ΕΠΑΥΑΠ, έχει ως αντικείμενο την εκτίμηση και αξιολόγηση των ενδεχόμενων σημαντικών επιπτώσεων στο περιβάλλον από την εφαρμογή του Προγράμματος και την ενσωμάτωση της περιβαλλοντικής και κλιματικής διάστασης στο σχεδιασμό των μελλοντικών σταδίων υλοποίησης του ΕΠΑΥΑΠ¹.

Τέλος, πρέπει να υπογραμμιστεί ότι είναι απαραίτητη η ανάπτυξη και η διείσδυση Έργων ΥΑΠ για την ενίσχυση του ενεργειακού μείγματος της χώρας μας με πράσινη ενέργεια, προς επίτευξη των εθνικών ενεργειακών στόχων που θέτει το επικαιροποιημένο Εθνικό Σχέδιο για την Ενέργεια και το Κλίμα (ΦΕΚ 6983/Β/19-12-2024), των στόχων πράσινης μετάβασης και της ενεργειακής αυτονομίας και ασφάλειας της χώρας, σε συμμόρφωση με την ισχύουσα ενεργειακή πολιτική. Μάλιστα, η νομοθεσία προβλέπει ήδη πλαίσιο αντισταθμιστικών μέτρων, τα οποία και θα εξειδικευτούν περαιτέρω από το ΥΠΕΝ. Ειδικότερα, προβλέπεται εκ του νόμου **Ειδικό Τέλος ΥΑΠ** που θα κατατεθεί από τον εκάστοτε επενδυτή ΥΑΠ απευθείας σε διακριτό λογαριασμό που τηρεί ο Διαχειριστής Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας και Εγγυήσεων Προέλευσης. Με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας θα ορίζονται ο τρόπος και το ποσοστό κατανομής των εσόδων του ειδικού διακριτού λογαριασμού που τηρεί ο

¹ Σύμφωνα με τις απαιτήσεις της διαδικασίας Στρατηγικής Περιβαλλοντικής Εκτίμησης (ΣΠΕ) που καθορίζονται στο άρθρο 7 της ΚΥΑ ΥΠΕΧΩΔΕ/ΕΥΠΕ/οικ. 107017/2006, όπως ισχύει και τις απαιτήσεις του άρθρου 67, παρ. 4 του Ν. 4964/2022.

Διαχειριστής Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας και Εγγυήσεων Προέλευσης (βλ. άρ. 75 και άρ. 79 παρ. 6 του ν. 4964/2022).

Συνεπώς, με βάση όλα τα ανωτέρω, ως προς την περιβαλλοντική προστασία, οφείλουμε να τονίσουμε ότι σήμερα βρισκόμαστε στα αρχικά επίπεδα ενός εκτενούς περιβαλλοντικού ελέγχου σε στρατηγικό επίπεδο (εκπόνηση ΣΜΠΕ δύο σταδίων), προτού λάβει έγκριση η τελική εγκατάσταση ΥΑΠ (μετά την εκπόνηση και έγκριση της ΜΠΕ). Από τα ευρήματα μελετών και ερευνών σε άλλες ευρωπαϊκές χώρες όπου λειτουργούν ΥΑΠ πάνω από 10 χρόνια, είναι σαφές ότι υπάρχουν καλές πρακτικές αναφορικά με την προστασία του περιβάλλοντος και την ανάδειξη συνεργειών με άλλες θαλάσσιες χρήσεις και την τοπική κοινωνία και μπορούν να προσαρμοστούν και στην περίπτωση των ελληνικών θαλασσών.

Με εκτίμηση,

Αριστοφάνης Στεφάτος
Διευθύνων Σύμβουλος ΕΔΕΥΕΠ Α.Ε.